

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316210776
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8316210776.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: U.. P. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ul. XX. O. XXXX/X, XXX XX B., právne zastúpený JUDr. Martinou Řeřichovou, PhD. - advokátkou, Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 15C/288/2016 - 313 zo dňa 12.11.2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti výroku I. čo do povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 44.718,26 eur a 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy 32.718,26 eur od 21.03.2017 do zaplattenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Mení rozsudok v jeho napadnutej časti výroku I. tak, že v prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu z priznanej sumy, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50.218,26 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 21.03.2017 do zaplattenia, všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplattenie sumy 8.254,99 eur zastavil. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplattenia sumy 58.473,25 eur s 5 % úrokom z omeškania, ktoré žiadal ako náhradu škody v súvislosti s trestným stíhaním za zločin sexuálneho zneužitia podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, ktoré bolo vedené vyšetrovateľom OR PZ B. I. a ktoré bolo ukončené rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/65/2010 zo dňa 16.05.2013, ktorým bol spod obžaloby oslobodený. Odvolanie prokurátora podané proti uvedenému rozsudku bolo uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To/19/2013 zo dňa 10.04.2014 zamietnuté a oslobodzujúci rozsudok tak nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.04.2014. Žalovaná suma pozostávala z ušlého zisku vo výške 27.152,23 eur, trov trestného konania v sume 1.780,21 eur, v ktorej sú zahrnuté aj platby za psychologicko-sexuologické vyšetrenie v P., cestovné náklady na trase B. - P. a späť, platby znalcovi a úhrada letenky na trase P. - M. a späť a suma 12.040,81 eur predstavuje trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní za obhajobu.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodnú tvrdiac, že trestné stíhanie bolo začaté voči žalobcovi na základe podnetu lekárok z nemocnice v B. a na základe výsledkov znaleckého posudku.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2; § 4 ods. 1 a 2; § 5 ods.1; § 6 ods. 1, 2; § 15 ods. 1 a 2; § 16 ods. 1; § 17 ods. 1; § 18 ods. 1 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“) zistil, že prokurátor podal na žalobcu dňa 23.04.2010 obžalobu pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 2T/65/2010 zo dňa 16.05.2013 podľa § 285 písm. a) Trestného zákona žalobcu spod obžaloby oslobodil. Dňa 16.05.2013 podal prokurátor proti tomuto rozsudku Okresného súdu v Humennom odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 3To/19/2013 zo dňa 10.04.2014 tak, že zamietol odvolanie prokurátora proti rozsudku. Oslobodzujúci rozsudok tak nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.04.2014.

4. Žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zo dňa 21.07.2016 bola doručená na Generálnu prokuratúru SR a toho istého dňa aj na Ministerstvo vnútra SR. Ministerstvo vnútra SR žiadosť postúpila na Generálnu prokuratúru dňa 28.07.2016. Generálna prokuratúra SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odmietla ako nedôvodnú svojim podaním zo dňa 12.09.2016.

5. Vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovanej poukázal na názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo/194/2010, podľa ktorého v prípade trestného stíhania na podklade obžaloby podanej prokurátorom, ktoré sa skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby, prichádzajú do úvahy dva orgány verejnej moci, ktoré by mohli niesť zodpovednosť za škodu a sú to v prvom rade Ministerstvo vnútra a v druhom rade je to Generálna prokuratúra. Rozhodujúcim je, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a v prípade, ak bola podaná žiadosť na oboch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

6. Prvoinštančný súd konštatoval, že nebolo sporné medzi stranami sporu a z dokazovania to aj vyplynulo, že vyšetrovateľ OR PZ B. uznesením I. zo dňa 14.08.2009 začal trestné stíhanie a vzniesol obvinenie voči žalobcovi pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Z uznesenia Okresnej prokuratúry B. č. k. 1Pv/178/09 zo dňa 22.10.2009 vyplýva, že tento zamietol sťažnosť obvineného voči uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia. Z obžaloby Okresnej prokuratúry sp. zn. 1Pv/178/09 zo dňa 23.04.2010 vyplýva, že bola podaná na Okresný súd Humenné obžaloba pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona voči žalobcovi. Z rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/65/2010 zo dňa 16.05.2013 vyplýva, že žalobca bol podľa § 285 písm. a) Trestného zákona oslobodený spod obžaloby. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To/19/2013 zo dňa 10.04.2014 vyplýva, že tento zamietol odvolanie Okresnej prokuratúry B. proti rozsudku Okresného súdu Humenné. Oslobodzujúci rozsudok sa stal právoplatným a vykonateľným 10.04.2014. Zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 21.07.2016 vyplýva, že žalobca požiadal dotknuté orgány a to Ministerstvo vnútra SR a Generálnu prokuratúru SR o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody podľa § 15 zák. č. 514/2003 Z. z. Z oznámenia Ministerstva vnútra SR vyplýva, že tento postúpil žiadosť na generálnu prokuratúru. Z odpovedí generálnej prokuratúry zo dňa 12.09.2016 vyplýva, že tento odmietol žiadosť žalobcu o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody.

7. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením súd prvej inštancie uviedol, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu podľa z. č. 514/2003 Z.z., pri ktorom je treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež oslobodenie spod obžaloby, pričom skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, je bez významu. Súd mal teda zato, že ak bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby, tak ako tomu bolo v predmetnej veci, má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia po splnení ďalších podmienok vyžadovaných zákonom č. 514/2003 Z.z. i napriek tomu, že k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia nedošlo.

8. Vo vzťahu k požadovanej výške majetkovej aj nemajetkovej ujmy - škody uviedol, že táto pozostáva z trov právneho zastúpenia v trestnom konaní - obhajoby advokátom L. L. X.. S poukazom na § 18 ods. 1 zákona č. 514/2002 Z.z., žalobca má nárok na náhradu škody spočívajúcej v trovách obhajoby, aj na účelné vynaloženie trov konania v rámci obhajoby v trestnom konaní. Nemohol preto priznať žalobcovi celú dohodnutú a vyplatenú zmluvnú odmenu vo výške 12.040,81 eur, ale len odmenu, ktorá vyplýva z Vyhlášky o odmenách advokátov za jednotlivé úkony. Žalobca na uvedené reagoval tak, že zobral čiastočne späť žalobu, a to v sume 8.254,99 eur, teda odmenu obhajcu nad rámec vyhláškovej odmeny. Zvyšné trovy obhajoby boli preukázané listinnými dôkazmi, a preto ich súd žalobcovi priznal v sume 3.785,82 eur, ktorá zodpovedá počtu úkonov obhajoby v prospech žalobcu ako obžalovaného a obvineného v prípravnom konaní a v konaní pred súdom, a vyplýva aj z doložených špecifikácií týchto úkonov a zo zápisníc o týchto úkonoch. Žalovaný túto sumu, úkony, ich špecifikáciu a výšku nevyvrátil.

9. Za účelne vynaložené trovy trestného konania prvoinštančný súd považoval v zmysle § 18 cit. zákona aj náklady spojené s výkonom znaleckého dokazovania v I. republike, spolu vo výške 1.780,21 eur, ktoré boli preukázané aj doloženými listinnými dôkazmi a platbami za psychologicko-sexuologické vyšetrenia v Sexuologickom a psychiatrickom ústave v P. u P. a U., tiež ako cestovné náklady, a to v dňoch 04.11.2009 a 29.03.2012. Uvedené výdavky tiež považoval za účelne vynaložené trovy, lebo aj o takto vykonané dôkazy, a to znalecké vyšetrenie v P., sa oprel oslobodzujúci rozsudok prvoinštančného trestného súdu a následne aj Krajský súd v Prešove.

10. K ďalšej položke žiadanej žalobcom ako majetková náhrada škody vo výške ušlého zisku uviedol, že žalobca ako súkromný detský lekár za obdobie trestného konania od roku 2009 do roku 2015 preukázal tento nárok jednak listinnými dôkazmi, jeho výpoveďou a výpoveďou zdravotnej sestry, výkazov na kapítovaných pacientov za uvedené obdobie, zmlúv o zdravotnej starostlivosti, počtu pacientov, výšky príspevku na pacienta od poisťovne a vyúčtovanie za jednotlivé roky trvania trestného konania. Išlo o ušlý zisk, pretože bol vyčíslený medziročný úbytok pacientov u žalobcu, a to počet pacientov vynásobený priemerným príspevkom poisťovní za kapitáciu a výkony na jedného pacienta počas jednotlivých rokov. Do spisu boli predložené doklady preukazujúce počet pacientov, výšku kapítovaného príspevku, ktoré stanovujú poisťovne, zmluvy so zdravotnými poisťovňami a vyúčtovanie. (poznámka odvolacieho súdu, že z obsahu spisu vyplynulo, že za uvedené obdobie žalobca si v konaní uplatňoval na ušlom zisku sumu 27.152,23 eur, čo bolo vyčíslené v listinách na č. I. spisu 37-38).

11. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme prvoinštančný súd konštatoval, že preukázanie splnených podmienok podľa § 17 ods. 2, 3 citovaného zákona, keď v prípade, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

12. Žalobou uplatnenú nemajetkovú ujmu v sume 17.500 eur priznal žalobcovi v celom rozsahu konštatujúc, že začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia bolo hrubým spôsobom zasiahnuté do základných ústavných práv žalobcu, a to do jeho osobnostných práv, ktoré mali preukázateľne negatívny dopad na samotného žalobcu, na jeho osobu, na jeho zdravie, na jeho prácu, a to aj vzhľadom na to, že bol obvinený a neskôr obžalovaný pre zločin sexuálneho zneužitia, pričom 30 rokov pracuje ako detský lekár - pediater v B., vznesenie obvinenia a začatia trestného stíhania voči nemu bolo medializované v relácií televízie L., vedela o tom široká verejnosť. Malo to teda priamy dosah na jeho pracovnú činnosť ako detského lekára, kedy objektívne došlo k nečakanému a náhlemu úbytku pacientov, zhruba v počte 500, a to v relatívne krátkom období, čo má negatívny dopad až do dnešných dní. Žalobcovi sa rozpadol aj rodinný život, kvôli vznesenému obvineniu sa rozviedol s manželkou a má problémy stýkať sa aj s vlastnými deťmi, lebo mu v tom bývalá manželka bráni.

13. Spoločenský život žalobcu je narušený, žalobcu prestali pozývať na spoločenské a rodinné podujatia, prestal športovať s priateľmi, stretávať sa s priateľmi a tento stav pretrváva až dodnes. Prvoinštančný súd mal preto za to, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy v sume 17.500 eur je primeraná a ani táto nedokáže zvrátiť negatívne dopady trestného konania, ktoré prebehlo voči osobe žalobcu, a to vo vzťahu k spoločnosti.

14. K predpokladom na náhradu škody podľa citovaného zákona súd prvej inštancie uviedol, že bolo preukázané nezákonné rozhodnutie a vznik škody. Ďalším predpokladom pre vznik zodpovednosti za

škodu je príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. V dôsledku vydania uznesenia o vznesení obvinenia, podania obžaloby na súd a prebiehajúceho trestného konania pre zločin sexuálneho zneužívania žalobca musel vynaložiť náklady spojené s jeho obhajobou, ktoré by inak neboli vznikli, ak by trestné stíhanie bolo zastavené. Z uvedených dôvodov vyvodil príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Konštatoval preto, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody žalobcovi, a to čo sa týka tak majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy. Boli tak preukázané všetky predpoklady na náhradu škody, a to nezákonné rozhodnutie, škoda a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním - nezákonným rozhodnutím a škodou a jej výškou s tým, že zavinenie sa nevyžaduje, lebo ide o objektívnu zodpovednosť štátu.

15. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že strany sporu nemali do ukončenia dokazovania žiadne návrhy na dokazovanie, žalovaný nerozporoval ani jednu zložku uplatnenej ujmy, či už majetkovej alebo nemajetkovej a nevyvrátil tvrdenia žalobcu, ktorý uniesol svoju povinnosť tvrdenia ako dôkaznú povinnosť.

16. K priznanej sume 50.218,26 eur bola súdom prvej inštancie s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka priznaná aj 5 % výška úroku z omeškaní počnúc od 21.03.2017 až do zaplatenia z dôvodu, že žaloba bola doručená protistrane 20.03.2017 a súd ju považoval za výzvu na úhradu žalovanej sumy, preto od nasledujúceho dňa priznal nárok na úroky z omeškania. Tieto priznal vo výške 5 % (poznámka odvolacieho súdu, že nesprávne uviedol 5,05 %) zo žalovanej sumy. V prevyšujúcej časti úroku z omeškania žalobu zamietol.

17. Výrok o trovách konania odôvodnil tým, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov voči žalovanému v celom rozsahu, pričom o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

18. Proti uvedenému rozsudku, a to proti jeho výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 50.218,26 eur s príslušenstvom a výroku o trovách konania (čo odvolací súd usúdil z obsahu odvolania), v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. V odvolaní tvrdil, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa odvolateľa prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov s tým, že v zmysle § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 právo na náhradu škody je možné uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Pritom súd nie je oprávnený sám posudzovať zákonnosť rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci v trestnom konaní a podmienka nezákonnosti rozhodnutia je splnená iba vtedy, ak bolo toto právoplatné rozhodnutie skutočne ako nezákonne zrušené alebo zmenené príslušným nadriadeným orgánom. Extenzívny výkladom z. č. 514/2003 Z.z. bol síce judikovaný záver, že má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj oslobodenie spod obžaloby, no tento záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. Za nesprávne rozhodnutie nemôže byť automaticky považované každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitosti každej jednej trestnej veci. Poukázal na rozhodnutie ESLP vo veci G. proti I. republika (sťažnosť č. XXXXX/XX z 20.06.2013), kde bolo konštatované, že zlučiteľnosť zásahu pri vedení trestného konania voči určitej osobe vyžaduje, aby zásah bol zákonný, bol vo všeobecnom záujme a bol primeraný. Podmienka zákonnosti je splnená, ak v prejednávanej veci nič nenaznačovalo, aby vyšetrovateľ, prokurátor a súd ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona uplatnili zjavne nesprávne alebo takým spôsobom, aby dosiahli svojvoľné závery. To, že bol sťažovateľ v prejednávanej veci zbavený obžaloby, samo o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné. Bolo konštatované, že dôkazné požiadavky, ktoré je treba splniť, aby mohla byť osoba uznaná vinnou sa líšia od dôkazných požiadaviek, ktoré treba splniť, aby mohla byť osoba trestne stíhaná. Môžu teda existovať prípady dôvodného podozrenia v trestnom konaní, ktoré pri súdnom konaní nevyústia do odsúdenia.

19. Odvolateľ ďalej uviedol, že v prejednávanej veci boli v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia proti žalobcovi orgánmi činnými v trestnom konaní splnené všetky zákonné predpoklady na takýto postup podľa Trestného poriadku a Trestného zákona. Existovala vo fáze prípravného konania pravdepodobnosť o spáchaní tam definovaného skutku žalobcom, ktorá však následne nebola hodnoverne, bez pochybností preukázaná. Vydaním uznesenia o vznesení obvinenia

v predmetnej trestnej veci proti žalobcovi nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v § 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorých postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a je dostatočne odôvodnený záver, že čin bol spáchaný určitou osobou, pritom preukázanie viny je až vecou dokazovania pred súdom (poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS/163/2013 z 13.11.2013). V ďalšom tvrdil, že v predmetnom konaní nie je preukázaná ani príčinná súvislosť medzi vznikom uplatneného nároku v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, lebo žiadne z rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní nebolo následným príslušným organom pre nezákonnosť zrušené. Vzhľadom na z. č. 514/2003 Z.z. uviedol, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť preukázané kumulatívne tieto podmienky: 1. nezákonné rozhodnutie, 2. vznik škody, 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti - nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Tieto podmienky musia byť splnené súčasne. Nepreukazuje sa zavinenie, lebo právna úprava predpokladá objektívnu zodpovednosť za vzniknutú škodu. Nárok na náhradu škody podľa citovaného zákona nevzniká, pokiaľ nie je naplnený čo i len jeden z troch uvádzaných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Opätovne zdôraznil, že v prejednáwanej veci súd nezistil, aby žalovaný v trestnom konaní vydal nezákonné rozhodnutie, alebo že by nesprávne úradne postupoval, teda aby porušil svoje povinnosti ako jeden z predpokladov vzniku objektívnej zodpovednosti za škodu. Neexistuje teda právny titul pre priznanie náhrady škody podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona, preto mal súd žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

20. K nároku žalobcu na náhradu škody uplatnenej ako ušlý zisk vo výške 27.152,23 eur uviedol, že žalobcom nebol produkovaný žiaden dôkaz v tomto smere, aby pacienti odišli z ambulancie v príčinnej súvislosti s jeho trestným stíhaním. Nebol vypočutý ani jeden pacient, resp. jeho zákonný zástupca, ktorý odišiel v rozhodnom období a ktorý by potvrdil, že odišiel výslovne z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania žalobcu. Vytýkal súdu tiež, že nevyhodnotil skutočnosť, že počet novonarodených detí v obvode mesta B. každoročne sústavne zaznamenáva pokles a na druhej strane pribúda súkromných lekárov pediatriov, čo má tiež význam ohľadne vývoja počtu kapitovaných pacientov od roku 2009 až doposiaľ. Objektívne v rozhodnom období viac pacientov vo veku XX rokov od súkromných lekárov odchádza, ako narodením pribúda.

21. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme namietal jej výšku priznanú v maximálnej sume 17.500 eur z dôvodu, že žalobca nebol obmedzovaný na osobnej slobode väzobným stíhaním, neboli mu uložené žiadne primerané obmedzenia, ktoré by ho ohrozovali vo výkone jeho povolania, slobody cestovať a iné. Priznaná suma 17.500 eur je neproporcionálna a založená na neracionálnej úvahe súdu.

22. Čo sa týka náhrady škody z titulu trov právneho zastúpenia uviedol, že nemožno konštatovať, aby súd nesprávne postupoval pri určení jej výšky.

23. Tiež namietal, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neodôvodnil svoj postup, keď nevyhovel návrhu žalovaného, aby v prípade úspechu žalobcu žalovanému na priznanie plnenia určil lehotu 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a nie lehotu 3 dni. Ide totiž o krátku lehotu, ktorú žalovaný z technických a časových dôvodov nemôže dodržať.

24. Podľa odvolateľa napadnutý rozsudok nemá oporu v z. č. 514/2003 Z.z. a vykonanom dokazovaní, navrhol ho preto zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

25. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca tak, že s dôvodmi odvolania nesúhlasí a navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Vo vyjadrení opísal priebeh trestného stíhania až do oslobodzujúceho rozsudku proti nemu. Uviedol, že už v prípravnom konaní dôkazy svedčili v prospech neho, preto prokurátor mal predložiť návrh na zastavenie trestného stíhania. Prokurátor však súhlasil s postupom vyšetrovateľa PZ a podal obžalobu. Keďže trestné stíhanie žalobcu skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, všetky rozhodnutia a úkony orgánov činných v trestnom konaní vykonané prokurátorom boli nezákonné. Uviedol ďalej, že v danej veci má rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj oslobodenie spod obžaloby. Zavinením orgánov verejnej moci bola žalobcovi spôsobená priama škoda a nemajetková ujma. U žalobcu je splnená podmienka, lebo bol právoplatne oslobodený spod obžaloby. Žalovaný žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nevyhovel a túto odložil ako nedôvodnú. K odvolacej námietke, že žalobca nevyčíslil riadne ušlý zisk uviedol, že tento bol vyčíslený

ako medziročný úbytok pacientov (počet pacientov) vynásobený priemerným príspevkom poisťovní za kapitáciu a výkony na jedného pacienta za príslušný kalendárny rok. Ušlý zisk za pacientov, ktorí by zostali v zdravotnej starostlivosti žalobcu do XX. roku života, ako aj pokles zisku za novoprihlásených novorodencov, ktorí boli prihlásení k inému pediatri v dôsledku nezákonného obvinenia žalobcu, sa reálne vyčíslit' nedajú. Rápidny pokles detských pacientov a ich odchod k inému pediatri v období po začatí trestného stíhania až do obdobia po právoplatnom skončení trestného konania potvrdila svedkyňa U. I. a zároveň bol tento pokles preukázaný listinnými dôkazmi. Poukázal na § 18 ods. 1 z. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého preukázal aj náhradu trov konania vzniknutých mu v trestnom konaní za obhajobu právneho zástupcovi L. L. X., ktoré špecifikoval podaním zo dňa 03.05.2019. V súvislosti s trestným konaním mu vznikli aj ďalšie náklady spojené s platbami za psychologicko-sexuologické vyšetrenia a cestovné náklady v súvislosti s vycestovaním na jednotlivé vyšetrenia, ktoré preukázal relevantnými dôkazmi. K výške nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3, 4 cit. zákona, v spojení s § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi uviedol, že iba konštatovanie porušenia práva nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na spôsobenú mu ujmu. Žalobca je uznávaným pediaterom v meste B. a v jeho širšom okolí. Vznesenie obvinenia voči nemu zo zločinov sexuálneho zneužívania a následné vedenie trestného stíhania mali za následok pokles počtu detských pacientov, keďže rodičia prihlásili novorodené deti k iným pediaterom, resp. prehlásili deti do iných pediatrických ambulancií. Trestné stíhanie a hroziaci trest predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva ďalšie negatívne dopady na osobný život a profesionálny život človeka. Za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona je stanovená sadzba odňatia slobody na 7 - 12 rokov. Trestné konanie vedené voči žalobcovi značným spôsobom ovplyvnilo súkromný a profesionálny život žalobcu, došlo ňo aj k rozpadu rodinného života a v súčasnom období je v rozvode konaní. Bolo zasiahnuté do jeho cti a dobrej povesti v dôsledku trestného stíhania realizovaného v rozpore s Ústavou SR, čo vyvolalo vznik nielen materiálnej ujmy, ale aj nemajetkovej ujmy vo sfére jeho osobnostných práv. Po začatí trestného stíhania žalobca pocítil, že sa od neho odvrátili nielen priatelia a kolegovia, ale aj blízky príbuzní. Došlo k prerušeniu priateľských a rodinných kontaktov, čo bolo preukázané svedeckými výpoveďami C. L. P. (brata žalobcu), R. P. (matky žalobcu) a U. I. (zdravotnej sestry zamestnanej u žalobcu). Počas trestného konania žalobca bol nútený zúčastňovať sa úkonov prípravného konania, absolvoval mnohé psychologicko-sexuologické vyšetrenia a zúčastňoval sa na viacerých pojednávaniach. Účasť na výsluchoch pred vyšetrovateľom PZ, na hlavných pojednávaniach pred súdom a tiež hrozba vysokého trestu zanechali na žalobcovej psychike trvalé následky, čím mu bola spôsobená neopísateľná psychická trauma pretrvávajúca dodnes. Medializácia celého prípadu v televízii L. značne zdiskreditovala osobu žalobcu, čím došlo k zníženiu jeho cti a dôstojnosti. Tiež uviedol, že uplatnená výška nemajetkovej ujmy nebola zo strany žalovaného v priebehu súdneho konania žiadnym spôsobom namietaná, resp. spochybnená. Prvoinštančný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Postup súdu prvej inštancie nevykazuje žiadne vady, ani konania, ani rozhodnutia, pre ktoré by mal odvolací súd rozsudok v celom rozsahu zrušiť a vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

26. K replike žalobcu k odvolaniu žalovaného sa žalovaný už nevyjadril.

27. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 11.03.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné čiastočne.

28. Z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/78/05).

29. Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrane opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo po d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 1, 2 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov).

30. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní (§ 5 ods. 1 citovaného zákona).

31. Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa (§ 6 ods. 1, 2 citovaného zákona).

32. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“), s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované (§ 15 ods. 1, 2 citovaného zákona).

33. Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušením práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (§ 17 cit. zákona).

34. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom mu bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a o inom pozbavení osobnej slobody, alebo vykonané zadržanie v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené, alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom (§ 18 ods. 1, 2, 3 citovaného zákona).

35. V prejednávanej veci bol predmetom konania nárok žalobcu na náhradu škody v súvislosti s jeho trestným stíhaním za zločin sexuálneho zneužitia podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, vedenom na OR PZ B. pod I.: D.-XXX/D./XXXX, ktoré bolo ukončené rozsudkom Okresného súdu Humenné, sp. zn. 2T/65/2010 zo dňa 16.05.2013 oslobodzujúcim rozsudkom, proti ktorému odvolanie podané prokurátorom bolo uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To/19/2013 zo dňa 10.04.2014 zamietnuté. Oslobodzujúci rozsudok sa tak stal právoplatným 10.04.2014. Náhrada škody bola žalobcovi súdom prvej inštancie priznaná celkom vo výške 50.218,26 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 21.03.2017 do zaplatenia a pozostávala zo sumy 3.785,82 eur, priznaných ako trovy právneho zastúpenia, ktoré v uvedenom trestnom konaní žalobca zaplatil svojmu advokátovi L.. L. X. za obhajobu a ktoré boli vyčíslené na základe Vyhlášky o odmenách advokátov. Ďalšia suma 1.780,21 eur bola

žalobcovi priznaná ako trovy vynaložené v súvislosti s trestným stíhaním žalobcu a vypracovaním znaleckého dokazovania v I. republike, lebo tieto súd považoval tiež za účelne vynaložené trovy, za znalecké vyšetrenie v P. a za cestovné náklady na trase B. - P. a späť v dňoch 04.11.2009 a 29.03.2012. Žalobca si uplatnil aj ušlý zisk, ktorý požadoval vo výške 27.152,23 eur a ktorý bol vyčíslený ako medziročný úbytok pacientov u žalobcu, pôsobiaceho v B. ako pediater, u ktorého sa po začatí trestného stíhania znížil počet pacientov. Prvoinštančný súd žalobcovi priznal aj nemajetkovú ujmu vo výške 17.500 eur, lebo mal za to, že po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia došlo u žalobcu k hrubému zásahu do jeho základných ústavných práv a do jeho osobnostných práv, ktoré mali negatívny dopad na žalobcu, jeho zdravie, prácu, keďže pracoval XX rokov ako detský lekár - pediater a začatie trestného stíhania bolo medializované v televízii L., čím došlo k náhlemu úbytku pacientov u neho, rozpadol sa mu rodinný život, bol narušený jeho spoločenský život, nakoľko prestal byť pozývaný na spoločenské a rodinné podujatia, prestal športovať a kontaktovať sa s priateľmi.

36. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore, čo do základu merita veci na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Ani v priebehu odvolacieho konania neboli predstreté také relevantné argumenty, ktoré majú súvis s prejednávanou vecou a ktoré by boli takej povahy, že by bolo možné zvrátiť názor o oprávnenosti nároku žalobcu čo do splnenia zákonných podmienok na náhradu škody.

37. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP čo do základu nároku, preto sa obmedzuje iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Na doplnenie, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné.

38. Odvolací súd posúdil odvolanie žalovaného ako odvolanie podané proti rozsudku okrem výroku o zastavení konania v časti a výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, čo vyvodil z obsahu odvolania. Preto sa odvolací súd zaoberal správnosťou I. a IV. výroku rozsudku. Možno jednoznačne konštatovať, že súd prvej inštancie dal vo svojom rozhodnutí, ktorým odôvodnil I. vyhovujúci výrok zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, čím poskytol stranám ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalovaného a že prvoinštančný súd nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že by malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv na spravodlivé súdne konanie. Prvoinštančný súd postupoval v súlade so záväznými právnymi predpismi a majú na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám poskytol v požadovanej kvalite. Odvolací súd uvádza, že je nepochybným, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným oslobodzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa z. č. 514/2003 Z.z. zásadné právo na náhradu škody spôsobenej vznesením obvinenia (viď R/35/1991). Náhrada škody v zmysle citovaného zákona zahŕňa skutočnú škodu, náhradu trov konania vzniknutých v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním a tiež ušlý zisk. Aj keď citovaný zákon výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade zastavenia trestného stíhania, resp. oslobodenia spod obžaloby, judikatúra však dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Pre úspešné uplatnenie a priznanie náhrady škody musia byť splnené všetky predpísané podmienky uvedené v z. č. 514/2003 Z.z. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci boli kumulatívne splnené zákonné podmienky na priznanie nároku na náhradu škody z dôvodu oslobodzujúceho trestného rozsudku v súvislosti s trestným stíhaním žalobcu, bol preukázaný vznik škody aj príčinná súvislosť medzi nimi. Odvolací súd preto konštatuje, že odvolacie námietky žalovaného poukazujúce na nesplnenie zákonných podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody žalobcovi neboli dôvodné.

39. Vo vzťahu k výške náhrady škody priznanej súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že prvoinštančným súdom priznanie náhrady vo výške 3.785,82 eur, ako náhrada trov právneho zastúpenia vo forme obhajoby v trestnom konaní, ktoré priznal za úkony ohodnotené podľa Vyhlášky o odmenách advokátov, bolo dôvodné. Rovnako za dôvodné tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd považuje náklady spojené so znaleckým dokazovaním v I. republike, a to jednak za uhradené sumy znalcom U.. Z. a U.. S., ako aj cestovné náklady na vyšetrenia na trase B. - P. a späť v dňoch 04.11.2009 a 29.03.2012

boli správne priznané ako náhrada škody patriaca žalobcovi. Ušlý zisk priznaný žalobcovi súdom prvej inštancie vo výške 27.152,23 eur predstavuje sumu, ktorá je odôvodnená ako zníženie príjmu žalobcu - lekára pediatra v čase trestného stíhania do roku 2015, je aj podľa názoru odvolacieho súdu dôvodný. Z obsahu spisu je možné vyvodiť správnosť vyčíslenej a priznanej sumy na ušlom zisku. Musí byť každému nepochybným, že ak lekár pediater bol trestne stíhaný za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, že sa to muselo odraziť aj na jeho zisku, ako súkromného detského lekára. Ušlý zisk je stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti toho ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2017, sp. zn. 5 Cdo 195/2015).

40. Čo sa týka nároku na nemajetkovú ujmu prvoinštančný súd podľa názoru odvolacieho súdu správne nárok čo do základu posúdil, a to najmä s prihliadnutím na to, že do základných ústavných práv žalobcu bolo hrubým spôsobom zasiahnuté, bol preukázaný negatívny dopad jednak na samotného žalobcu, na jeho osobu, na jeho prácu, na jeho rodinný život, spoločenský život, stratu kontaktov s rodinou, s priateľmi, na jeho športové aktivity, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu už nikdy sa nevrátia do pôvodného stavu. Odvolací súd sa však nestotožnil s priznanou jeho výškou 17.500 eur súdom prvej inštancie.

41. Vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom úvahy súdu, pričom v prejednávanej veci úvaha súdu prvej inštancie sa síce opiera o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská, no táto nebola ustálená v správnej výške. Podľa názoru odvolacieho súdu priznaná suma nemajetkovej ujmy je premrštenou sumou pri porovnaní napr. so sumami priznávanými pri zásahu do práva na ochranu iných základných práv zaručených ústavou SR (napr. ujmy na zdraví, či živote). Základom určenia výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je zistenie skutkových okolností umožňujúcich súdu úvahu odvíjať od kvalitatívneho posúdenia základných súvislostí. Je pritom potrebné vziať do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napr. z. č. 251/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/25/2019, 6Cdo/37/12, 6Mcd/15/12, nález Ústavného súdu III.ÚS/147/06).

42. Aj judikatúra ESLP riešila výšku náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch so záverom, že táto musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (Tolstoy Miloslavský v. Spojené kráľovstvo). ESLP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy. Rovnako bolo zdôraznené, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv, by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy. K určeniu maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle z. č. 514/2003 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v nastolenom trende už podľa z. č. 58/1969 Zb. a legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP.

43. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby súdu nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absenciu postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe“. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu takáto škoda vznikla, nemôže súd rozhodnúť, že mu pre to škoda nebude vôbec priznaná, alebo že medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má súd určiť výšku

vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu (viď uznesenie NS SR z 27.08.2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019).

44. Pri posúdení primeranosti výšky zadošťučinenia je možné, ako jedno z kritérií významných na jej zohľadnenie, posúdiť aj dĺžku konania, kedy u poškodenej osoby pretrváva neistota spojená s právnym postavením a ktorá je tým väčšia, čím väčší je význam predmetu konania pre poškodeného. V danej veci pri stanovení výšky finančného zadošťučinenia odvolací súd vychádzal predovšetkým z povahy trestnej veci, z dĺžky trestného stíhania a predovšetkým z dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu. Majúc za to, že prvoinštančný súd dostatočne zistil všetky zákonné podmienky na priznanie aj nemajetkovej ujmy žalobcovi, odvolací súd sa s jeho zisteniami čo do základu nároku stotožnil, nebola preto potreba či už doplniť alebo zopakovať dokazovanie, pristúpil iba k zmene výšky nemajetkovej ujmy, ktorú ustálil na sumu 12.000 eur. Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti daného prípadu, po zohľadnení aj maximálnych súm priznávaných obetiam násilných trestných činov, považoval za spravodlivú a primeranú sumu nemajetkovej ujmy v prospech žalobcu sumu 12.000 eur. Uvedená suma zodpovedá zhodnoteniu zákonných kritérií, ktoré je nutné zohľadniť vo vzťahu k osobe žalobcu ako poškodeného, jeho osobného a profesionálneho života, závažnosti vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorých k nej došlo a závažnosť ich následkov tak v súkromnom živote, ako aj v spoločenskom uplatnení. Preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie čo do výšky nemajetkovej ujmy tak, že túto priznal vo výške 12.000 eur.

45. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd považoval odvolacie námietky žalovaného okrem námietky vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy za nedôvodné, lebo mal za to, že boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle z.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Vo vzťahu k výške priznanej náhrady, okrem výšky nemajetkovej ujmy, aj podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne vyhodnotil všetky dané okolnosti prejednávaneho prípadu so správnym záverom. V konaní bola preukázaná existencia „nezákonného rozhodnutia“ spočívajúceho v tom, že trestné stíhanie žalobcu bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom. V súvislosti s trestným konaním žalobcovi vznikla škoda jednak na trovách obhajoby v trestnom konaní, trovách vynaložených v súvislosti so znaleckým dokazovaním, z ktorých napokon súdy v trestnom konaní vychádzali, rovnako bola preukázaná existencia ušlého zisku, ktorý bol žalobcom vyčíslený a súdom prvej inštancie priznaný podľa spravodlivého uváženia a rovnako bolo dôvodné priznať nemajetkovú ujmu. V žiadnom prípade nie je možné súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že medzi trestným stíhaním žalobcu a vzniknutou mu škodou neexistuje príčinná súvislosť tak, ako to tvrdil žalovaný. Ak by nebolo trestného stíhania voči žalobcovi, nevznikli by mu trovy v súvislosti s trestným konaním, nedošlo by u neho ani k ušlému zisku (je len logické, že trestné stíhanie pediatra za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona sa muselo odraziť na znížení počtu pacientov). Neobstoí ani tvrdenie žalovaného, že od roku 2009 je zaznamenávaný pokles novonarodených detí v obvode mesta B. a že objektívne v uvedenom období odchádza viac pacientov vo veku XX rokov od súkromných lekárov, ako narodení pribúda. V pediatrickej zdravotnej starostlivosti totiž dieťa môže ostať až do veku XX rokov. Tvrdenie žalovaného o poklese novonarodených detí v obvode mesta B. od roku 2009 navyše nebolo ničím preukázané okrem tohto jeho konštatovania.

46. K tvrdenému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní čo do základu nároku však nejde. Súdom prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav čo do základu nároku.

47. Odvolací súd súhlasí s tvrdením odvolateľa, že nie každé trestné stíhanie, ktoré neskončilo odcudzujúcim rozsudkom, ale napríklad oslobodzujúcim rozsudkom je dôvodom na priznanie náhrady škody voči štátu. Ide však o výnimočné prípady. Tunajší krajský súd takýto prípad už prejednával a išlo o vec sp. zn. 19Co/15/2020, v ktorej náhrada škody voči štátu žalobcovi priznaná nebola, a to napriek objektívnej zodpovednosti štátu v zmysle z. č. 514/2003 Z.z.

48. Trestné konanie už len tým, že vnáša do života obvineného značnú neistotu, znamená pre neho významnú psychickú záťaž. Výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to aj vtedy, ak nie je stíhaný väzobne. Takýto zásah je potom citeľnejší o to viac, ak je trestné konanie následne skončené oslobodzujúcim rozsudkom, kedy je konštatované, že skutok, z ktorého bol jednotlivec obvinený a obžalovaný sa nestal, prípadne nebol trestným činom. Ak dochádza v takomto konaní ešte k prieťahom, pochopiteľné pocity frustrácie môžu viesť k psychickému aj fyzickému poškodeniu takéhoto jednotlivca. Navyše tam, kde je v stávke osobný, rodinný a pracovný život, občianska česť a doterajšia bezúhonnosť, sú dôsledky o to závažnejšie a vedú niekedy k úplnej osobnej, spoločenskej a profesijnej likvidácii príslušného človeka. Preto súd musí zodpovedne prihliadnuť ku všetkým nepriaznivým následkom vyvolaným takýmto trestným konaním a zvážiť všetky jeho negatívne dopady, dotýkajúce sa najmä osobnostnej integrity konkrétneho poškodeného. Súd s ohľadom na vždy jedinečné skutkové okolnosti takéhoto individuálneho prípadu určí výšku finančnej náhrady, kedy musí posudzovať vec najmä v intenciách životného postavenia poškodeného pred a po zásahu chybujúcich orgánov verejnej moci. Jedine také rozhodnutie, prizierajúce ku všetkým kritériám, ktoré treba vziať do úvahy v kontexte daného prípadu, je potom možné považovať za spravodlivé a ústavne konformné (viď rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS/2551/13).

49. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd majúc za to, že súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody, pozostávajúcu z trov obhajoby vo výške 3.785,82 eur, trov znaleckého dokazovania vo výške 1.780,21 eur, z ušlého zisku vo výške 27.152,23 eur a k uvedeným sumám priznanému 5 % úroku z omeškania ročne od 21.03.2017 až do zaplatenia, preto rozsudok v uvedenej časti bol odvolacím súdom postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil, a to s povinnosťou žalovaného uvedené priznané sumy uhradiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

50. Odvolací súd tak v zmysle § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie čo sa týka nemajetkovej ujmy, ktorú priznal vo výške 12.000 eur a priznaného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy nemajetkovej ujmy od 21.03.2017 až do zaplatenia, majúc za to, že nárok na nemajetkovú ujmu bol priznaný vo výške 12.000 eur až rozsudkom, preto žalovaný sa môže dostať do omeškania až márnym uplynutím lehoty určenej v rozsudku na jej zaplatenie. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie čo do nemajetkovej ujmy nad 12.000 eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy priznanej nemajetkovej ujmy od 21.03.2017 zmenil tak, že žalobu v uvedenej časti zamietol.

51. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa tvrdenia, že súd prvej inštancie nerešpektoval jeho požiadavku na zaplatenie priznaných súm v lehote 30 dní, odvolací súd poukazuje na ust. § 232 ods. 3 CSP, podľa ktorého lehota na plnenie je 3 dni, a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Súd prvej inštancie preto pri určení lehoty 3 dní, ako paričnej lehoty na plnenie priznaných súm, aplikoval zákonnú trojdňovú lehotu od právoplatnosti rozsudku. Ak nebolo preukázané, že u žalovaného ide o odôvodnený prípad na určenie dlhšej ako trojdňovej lehoty na plnenie, prvoinštančný súd nebol povinný vyhovieť požiadavke žalovaného. Odvolací súd len na okraj uvádza, že predmetné konanie bolo začaté 16.11.2016 a vo veci rozhodol súd prvej inštancie 12.11.2019, preto žalovaný mal dosť času pripraviť sa aj na situáciu, že ak v spore nebude úspešný, aby mohol rozsudkom uložené povinnosti splniť v danej lehote.

52. Keďže odvolací súd posúdil z obsahu odvolania, že žalovaný odvolanie nepodal proti II. výroku, ktorým súd zastavil konania v časti o zaplatenie sumy 8.254,99 eur a III. výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, uvedené výroky v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP nadobudli právoplatnosť.

53. Odvolací súd ešte dodáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II.ÚS/44/03, III.ÚS/209/04, I.ÚS/117/05, III.ÚS/191/2013). Rozsah povinností odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/163/215 zo dňa 17.04.2016). Odvolací súd tak dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh

konania, stanovisko strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z hľadiska logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie čo do veci samej vytknúť nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/252/04) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (viď rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I.ÚS/50/04).

54. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-111; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92 Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-1: uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

55. O trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 ods. 1, 2, v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi ako čo do základu úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, ktoré vydá súdny úradník. Žalobca mal úspech čo do základu konania tak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, preto mu bola priznaná plná náhrada účelne vynaložených trov v predmetnom konaní, ktoré budú vypočítané z priznanej sumy.

56. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).